Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

САНОАТИМИЗ ЗАФАРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши № 294 (13.556). 27 декабрь 1966 йил СЕШАНБА Баҳоси 2 тийин.

◆ Ўзбекистон саноатининг ходимлари Улуғ Октябрнинг муборак 50 йиллик юбилейига илк совғаларини армуғон этдилар

◆ Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани 26 декабрда бажарилди

◆ Саноатимизнинг баҳодирларига шарафлар бўлсин!

1966 ЙИЛ ҒАЛАБАЛАРИ

САНОАТНИНГ ЯЛПИ МАҲСУЛОТИ 9,1 ПРОЦЕНТ КЎПАЯДИ.

●

Республика электр станцияларида ишга туширилган энергетика блокларининг қуввати Ўзбекистон ССР ташкил топгандан кейинги 20 йил ичида қурилган электр станциялар қувватига баравардир.

●

РЕСПУБЛИКА КОНЛАРИДАН 23 МИЛЛИАРД КУБОМЕТР ТАБИИЙ ГАЗ ҚАЗИБ ОЛИНАДИ. БУ ЎТГАН ЙИЛДАГИГА НИСБАТАН 6,4 МИЛЛИАРД КУБОМЕТР КЎПДИР. УЗУНЛИГИ 500 КИЛОМЕТРДАН ОРТИҚ БЎЛГАН МУБОРАК — ТОШКЕНТ ГАЗ ҚУВУРИ ҚУРИБ БИТКАЗИЛДИ.

●

Бу йил кимёгарларимиз қишлоқ хўжалиги учун ўтган йилдагига нисбатан 414 минг тонна кўп минерал ўғит етказиб бердилар.

●

БОКСИТ, ТАБИИЙ ГАЗ, ОЛТИН, ҚЎРҒОШИН, РУХ ВА БОШҚА ҚИММАТБАҲО МИНЕРАЛ ХОМ АШЁЛАРНИНГ КАТТА МАНБАЛАРИ ТОПИЛДИ.

●

ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИНИНГ РАВНАҚИ УЧУН 18 МИЛЛИОН СЎМ САРФЛАНДИ.

●

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлаётган 12 саноат корхонаси ва автохўжалик план топшириқларини муваффақиятли адо этмоқда.

●

Ўзбекистон саноатининг маҳсулоти чет эллардаги 80 мамлакатга чиқариляпти.

●

САНОАТДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ 1965 ЙИЛГА НИСБАТАН 6,2 ПРОЦЕНТ ОРТАДИ. ЙИЛ ОХИРИГАЧА ДАВЛАТ ПЛАНИГА ҚЎШИМЧА РАВИШДА БИР НЕЧА ЎН МИЛЛИОН СЎМЛИК МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАНАДИ.

ЯКУНЛАР, РЕЖАЛАР

Эндиликда Ўзбекистон ишчилар синфи ва техника интеллигенцияси намоён эришди. Республика саноатининг маҳсулоти чет эллардаги 80 мамлакатга чиқарилмоқда. Завод ва фабрикаларимиз [illegible] етти иқлимга ёйилди. Эндиликда саноатимиз ўз тараққиётининг шундай табаррук босқичига кўтарилдики, унинг бой тажрибасини мустақил ривожланиш йўлига кирган мамлакатлар дастур қилиб олса арзийди.

Республикамиз саноати меҳнаткашларининг беш йилликнинг биринчи йилида эришган зафарлари ҳам нуфузлидир. Саноат меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми ва партия XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб янги улкан ишни ташладилар. Иқтисодиётимизнинг умуртқа суяги бўлган оғир саноат жадал суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Тошкент ГРЭСидаги янги энергетика ускуналари, Навоий химия комбинатидаги янги цехлар, янги машинасозлик корхоналари ва цехлари фикримизнинг далилидир. Кейинги йиллар мобайнида Ўзбекистон мамлакатимизнинг йирик ёқилғи базасига айланди. Мамлакатда энг катта ёқилғи конлари ишга туширилди. Республикамиз газчилари Урал иқтисодий райони корхоналарини табиий газ билан таъминлашга катта ҳисса қўшмоқдалар. Бу йил Ўзбекистон конларидан 23 миллиард кубометр «зангори олов» қазиб олинади.

Республикамизда енгил саноатни ривожлантирмоқ учун битмас-туганмас хом ашё ресурслари бор. Ана шу имкониятларни ишга солишга бел боғлаган индустрия шу жабҳасининг ишчи ва инженер-техник ходимлари аҳолига йил сайин кўпроқ аъло сифат маҳсулот етказиб бериш учун курашмоқдалар. Умуман саноатимиз бу йил янги марраларни қўлга киритди. Саноатнинг ялпи маҳсулоти 1965 йилдагига нисбатан 9.1 процент кўпаяди. Меҳнат унумдорлиги олти процент ортиши кўзда тутилмоқда.

Саноатимиздаги бир қанча қалдирғоч корхоналар КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорлари асосида планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлашга киришдилар. Бу корхоналарнинг дастлабки иш тажрибаси шундан далолат бермоқдаки, янги система ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишда зўр омилдир. Янги иш шароитида ишлашга ўтказилган корхоналар реализация қилинган маҳсулот ҳажмини ўтган ўн ой ичида илгари тасдиқланган планга нисбатан беш миллион сўмдан зиёдроқ кўпайтирдилар. 1967 йилда турли тармоқларнинг ва биринчи галда Озиқ-овқат саноати ва Енгил саноат министрликларининг 60 дан кўпроқ корхонаси янгича ишлашга кўчириладди. Иқтисодий ислоҳот саноатимизни янада ривожлантириш учун ёрқин уфқлар очиб бераётганлиги шак-шубҳасиздир.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг IX сессиясида халқ хўжалигимизнинг ҳозирги аҳволи чуқур таҳлил қилинар экан, хусусан саноатимиз ишида жиддий камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди. Шу йилнинг 11 ойи мобайнида кўпгина корхоналар энг муҳим техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича давлат планларини бажара олмадилар. Жами корхоналарнинг бешдан бирига яқини ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириқларини адо этмаётир.

Беш йилликнинг иккинчи йилида республикамиз индустрияси олдида улуғвор вазифалар турибди. Саноатнинг ялпи маҳсулоти 1966 йилдагига нисбатан 7,2 процент кўпайтирилади. Электр энергетика, химия ва газ саноати, машинасозлик ва рангли металлургия, бинокорлик материаллари саноати янада жадал суръатлар билан равнақ топади. Электр энергетикани ривожлантиришга карийб 40 процент кўп капитал маблағ ажратилади ва камы 520 минг киловатт, яъни бу йилгига нисбатан икки баравар кўп янги энергетика қувватлари ишга солинади. Мамлакатнинг йирик ёқилғи манбаи сифатида республикамизнинг нуфузи янада ошади. 1967 йилда республика конларидан 28 миллиард кубометр газ қазиб олинади. Янги йилда қишлоқ хўжалиги учун 2,9 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилади. Халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш, уларнинг турларини ошириш ва сифатини яхшилаш мўлжалланяпти.

1967 йилда кўпгина корхоналар ва бутун-бутун тармоқлар планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилади. Янги системага ўтиш учун пухта тайёргарлик кўрилган тармоқларгина катта резервларни аниқлаб ишга солиши мумкин бўлади, бу эса план топшириқларини тўла-тўкис ва ошириб бажаришга имкон беради.

Ўзбекистон саноати эришган жуда катта муваффақиятлар шундан далолат бериб турибдики, индустрия меҳнаткашлари беш йилликнинг улуғвор вазифаларини ҳамда саноатнинг асосий тармоқларини ривожлантириш юзасидан энг мураккаб иқтисодий масалаларни ҳам ечишга қодирдирлар. Экономикамизнинг айрим тармоқларини жадал ривожлантиришга эътиборни бундан кейин ҳам кучайтиришимиз лозим. Хусусан, электр энергетикани олиб кўрайлик. Агар СССР бўйича 1965 йилда аҳоли жон бошига 2198 киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқарилган бўлса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 1104 киловатт-соатни ташкил этди. Энергетика соҳасидаги асосий вазифа электр энергия ҳосил қилишда Иттифоқимиздаги ўртача маррани эгаллаб, сўнгра эса илғор республикаларга тенглашиб олишдир. Ёқилғи саноати соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифа табиий газ, нефть, қўнғир ва тошкўмир манбаларидан юксак самара билан фойдаланишдан, табиий газдан ёқилғи тариқасида ҳам ва энг муҳими технологик хом ашё сифатида самарали фойдаланишдан иборатдир. Қишлоқларни газлаштиришдаги қолоқликка барҳам беришимиз лозим. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ва деҳқонлар рўзғорини газлаштириш мақсадида табиий газдан ҳам шунингдек, суюқ газдан ҳам унумли фойдаланишимиз керак. Химия саноати ходимлари республика қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун етарли миқдорда дефолиантлар, гербицидлар ва заҳарли химикатлар етказиб беришга даъват этилганлар.

Яқинда КПСС Марказий Комитети «Тула область партия ташкилотларининг саноат корхоналари ва қурилишлар коллективларида социалистик меҳнат интизомини тарбиялаш юзасидан ишлари» тўғрисида қарор қабул қилди. Агар республика саноати ишига партия Марказий Комитетининг ана шу қарори нуқтаи назаридан назар ташласак, ҳали жиддий нуқсонлар борлиги кўзга яққол ташланади. Саноатда қўнимсизликка ва иш вақтининг исроф қилинишига барҳам берилмаган. Хусусан, Енгил саноат министрлиги корхоналарида шу йилнинг олти ойи мобайнида прогул ва бошқа турли сабабларга кўра 165 минг киши куни бекор кетган. Бу ярим йил мобайнида 1322 киши ишламади, деган сўздир. Кўпгина министрлик ва идоралар кадрларнинг қўнимсизлигига йўл қўймоқдалар.

Саноатимиз меҳнаткашлари янги йил бўсағасида эришилган муваффақиятларни чуқур таҳлил этиб, қилинган ишларга якун ясаб, беш йилликнинг навбатдаги довонларини эгаллаш режаларини тузмоқдалар. Улар янги-янги довонлардан ҳам муваффақият билан ўтишларига ишончимиз комил.

БАРАКАЛЛА, ИШЧИЛАР СИНФИ!

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти

Ўзбекистон саноат корхоналари коллективлари беш йилликнинг биринчи йилида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мажбурият олган эдилар.

Республика саноати меҳнаткашлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб катта муваффақиятга эришдилар. Саноат ялпи маҳсулотини ишлаб чиқариш бўйича 1966 йил планини муддатидан илгари, 26 декабрда бажарилди. Асбобсозлик, химия саноати, рангли ва қора металлургия корхоналари, Ўзбекистон ССР Енгил саноати, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати, Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати, Ўзбекистон ССР дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрликлари корхоналари, шунингдек, республикадаги бошқа министрликлар ҳамда муассасаларга қарашли корхоналар планни ортиғи билан бажардилар. Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳри, республикадаги жуда кўп корхоналар саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш планини ошириб адо этди.

Республика саноати йил охиригача давлат планига қўшимча равишда ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан, анча кўмир, минерал ўғит, йигирув машиналари, пахта толаси, шойи газламалар, чарм пойабзал, гўшт, сут маҳсулотлари, ўсимлик ёғи ва бошқа маҳсулотлар беради.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси.

Суратда: Фарғона азот-ўғитлари заводининг илғор аппаратчиси Яҳё Мамасодиқов ва слесарь Геннадий Гусев ўртоқлар. Улар корхона коллективининг социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун олиб бораётган курашига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ТОЖИКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ДУШАНБА, 26 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Тожикистон ССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси очилди. Ҳокимият олий органининг депутатлари Совет ҳокимиятининг юбилей — эллигинчи йилида республиканинг халқ хўжалиги ва молия программасини муҳокама қиладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республика молия органларида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР молия министри Вали Муродхўжаев Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 26 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда хайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Сирдарё	0,1	103,6
Самарқанд	—	104,1
Тошкент		104,1
Бухоро	0,3	101,7
Сурхондарё	0,9	100,3
Андижон	0,5	96,6
Қашқадарё	—	95,3
Хоразм	—	92,5
Фарғона	0,8	82,6
ҚҚ АССР	—	23,0
Республика бўйича:	0,3	96,5

ТАСС АХБОРОТИ

«ЛУНА-13» ОЙГА ҚЎНДИ

Ойни тадқиқ қилиш программасини бажараётган «Луна-13» автомат станцияси 1966 йил 25 декабрь Москва вақти билан соат 15 дан 15 минут ўтганда ердан берилган командага биноан, Ой манзарасининг дастлабки тасвирларини бера бошлади. Телевизион тасвирларнинг сифати яхши. Ой манзарасининг тасвири станция билан ўтказиладиган бир неча алоқа сеанси давомида берилади.

Ой сатҳининг телевизион тасвирлари билан бир вақтда станцияда илмий ўлчовлар ва датчиклар кўрсаткичларининг станция системаси ва аппаратлари ишини кўрсатувчи маълумотлари ҳам олиниб турибди. Телеметрик ўлчовларнинг маълумотларига кўра, станция ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишламоқда.

Ойни тадқиқ қилиш программасини бажариш давом этмоқда. Координациялаш—ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни қайта ишлаб ва анализ қилиб чиқмоқда.

ОЙНИНГ ЖАМОЛИ

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси А. Г. Вологдин ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Ой юзасига бориб қўнган «Луна-13» совет автомат станциясидан янги маълумотларни сабрсизлик билан кутмоқдамиз. Телевизор экранида биз Ой юзасининг манзарасини яна очиқ кўрдик, унинг янги деталлари кўз олдимизда намоён бўлди.

Ой юзасини ердан туриб кузатганимизда унинг юзасида ёнартоғ кратерларига ўхшаш рельефлар борлиги бизни ҳамиша ҳайратда қолдирар эди. Ойнинг баъзи жойларида бунақа кратерлар жуда кўп. Совет автомат станциялари олиб юборган суратлар ойни қоплаб ётган тоғ жинслари тўғрисида фикр юритишга имкон беради.

Вакууми атмосфера бўлмаган шароитда ва температуранинг пасайиши билан кўтарилиши ўртасидаги фарқ жуда катта бўлган шароитда Ой қобиғидаги вулканизм кўринишларини энди анча аниқроқ тасаввур қилиш мумкин. Менинг фикримча, мана шунинг ўзи лава ой юзасига кўтарилиб чиқиши натижасида унинг юзасини кескин равишда бўрттириб юборишга, пемзосимон жинснинг ҳосил бўлишига олиб келиши лозим.

Ойда атмосфера ва сувнинг йўқлиги миллиард йиллар давомида Ой юзасининг дастлабки ҳолати сақланиб қолишига олиб келган. Ойда вулканизм ҳозир ҳам борлигидан баъзи астрономларнинг ерда туриб олиб борган кузатишлари далолат бериб турибди. Автомат лабораторияларнинг маълумотлари эса бу тўғридаги билимларимизни кенгайтиради ва аниқлаб беради. (ТАСС мухбири).

ЖАҲОН ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

МОСКВА, 25 декабрь. (ТАСС). «Луна-13» совет автомат станцияси жаҳондаги информация агентликлари ва матбуотнинг диққат марказида турибди. Телеграф агентликлари «молния» белгиси билан тарқатган телеграммаларида бугун Москва телевидениеси орқали ой сатҳининг автомат станция ерга юборган иккита сурати кўрсатилганлиги тўғрисида хабар қилинади.

Рейтер агентлиги кўрсатилган суратларнинг юксак сифатли эканлигини таъкидлайди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. С. БОЖКОГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан шахсий пенсионер Николай Степанович Божкога «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Р. САХИБОЕВ.

1966 йил, 26 декабрь. Тошкент шаҳри.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР ИСТАМБУЛДА

ИСТАМБУЛ, 25 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). Истамбул муниципалитетининг раиси Ҳошим Эшжон бугун Босфор соҳилидаги «Таробе» меҳмонхонасида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига қабул маросими ўтказди.

Истамбул мэри Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни табриклаб, Совет ҳукумати бошлиғининг Туркияга ташриф буюрганлиги тарихий аҳамиятга эга бўлади, деб таъкидлади. У Туркия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги самимий дўстлик шарафига табрик сўзлари айтди.

А. Н. Косигин жавоб нутқи сўзлаб, Истамбул шаҳрининг мэрига ва у орқали шаҳарнинг бутун аҳолисига Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий кутиб олганликлари учун миннатдорчилик билдирди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасидаги дўстона муносабатлар бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисидаги мэрнинг сўзларига қўшилганлигини айтиб, Совет Иттифоқининг барча халқлари турк халқига, турк зиёлиларига, меҳнатсевар ишчилар синфи ва деҳқонларига зўр ҳурмат билан қарайдилар, деди.

Совет Иттифоқи ва Туркия халқлари, деб таъкидлади А. Н. Косигин, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлида ҳаракат қилсалар, бундан [illegible] фақат манфаат [illegible]. [illegible] А. Н. Косигин [illegible] дўстлик шарафига табрик сўзлари айтди.

А. Н. КОСИГИН ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

ИСТАМБУЛ, 26 декабрь. (ТАСС). Кеча кечқурун Истамбул вилоятининг губернатори Вафо Пойраз СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига зиёфат берди.

Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

Зиёфат вақтида В. Пойраз билан А. Н. Косигин табрик сўзлари айтдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IX СЕССИЯСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясида депутатлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларнинг бажарилиши тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади.**

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари депутат М. М. Мусахоновнинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясида депутатлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларни бажариш юзасидан қўрилган чоралар тўғрисида берган ахбороти маълумотга олинсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, республика министрликлари ва идоралари, меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари Ўзбекистон ССР Олий Советининг «КПСС XXIII съезди қарорлари асосида республика мактаблари ишларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети саккизинчи сессиясида депутатлар томонидан айтилган таклиф ва мулоҳазаларни бажариш юзасидан анчагина иш қилганликлари қайд этиб ўтилсин. Бу қарор ҳамда таклиф ва мулоҳазаларни амалга ошириш устидан контроль ўрнатилган.

Бу йил республикада қўшимча тарзда 370 та ўрта мактаб очилган, мактаблардаги ўқувчиларнинг сони 116 минг кишидан зиёдроқ кўпайган. Мактабларнинг моддий базалари мустаҳкамланмоқда, ўқувчилар ўртасида таълим-тарбия ишларини яхшилаш, ўқитувчилар малакасини ошириш ва республика педагогика ўқув юртларида ўқитувчилар тайёрлаш сифатини яхшилаш чоралари кўрилмоқда.

Умумий таълим мактаби тўғрисида янги Низом ишлаб чиқилди, ўқув планлари ва программалари қайта кўриб чиқилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети, шунингдек, «Ўзбекистон ССРнинг 1965 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисида»ги масалани муҳокама қилиш вақтида депутатлар томонидан айтилган таклифлар ва танқидий мулоҳазаларни бажариш юзасидан тегишли чоралар кўриб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети министрликлар ва идораларнинг молиявий-хўжалик фаолиятини, шунингдек халқ хўжалик плани ва бюджетни бажаришнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш тадбирларини амалга ошираётганлигини ҳам маълумотга олади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари сўроқларига берилган жавоблар тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Қишлоқ хўжалиги министри Н. Ж. Худойбердиев, маданият министри З. Р. Раҳимбобоева ва бинокорлик материаллари саноати министрининг ўринбосари С. Т. Тўхтахўжаев ўртоқларнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари сўровлари юзасидан берган ахборотлари маълумотга олинсин.

2. Қишлоқ хўжалиги, Маданият ҳамда Бинокорлик материаллари саноати министрликларига сабзавот ва картошка етиштиришни кўпайтириш, барча маданият муассасалари фаолияти савиясини ошириш, қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва сифатини яхшилаш юзасидан белгиланган чора-тадбирларнинг оғишмай бажарилишини таъминлаш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов нормаси тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ва Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 23-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов нормаси тўғрисида»ги 1966 йил 22 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 23-моддасидаги «20 минг аҳолидан бир депутат» деган сўзлар «25 минг аҳолидан бир депутат» деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги тузиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ва Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 51-моддасига қўшимча киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1966 йил 23 сентябрь Фармони тасдиқлансин.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 51-моддаси «Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги» деган сўзлардан кейин «Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Давлат байроғини кўтариш тартиби тўғрисида»ги Фармонига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми чиқарган Фармонни тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Давлат байроғини кўтариш тартиби тўғрисида»ги Фармонига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Депутатларга депутатлик вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларни тўлаш тўғрисида» 1938 йил 20 июлда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунининг 3-моддасини тўлдириш ҳақида»ги Фармонини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Депутатларга депутатлик вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларни тўлаш тўғрисида» 1938 йил 20 июлда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунининг 3-моддасини тўлдириш ҳақида»ги 1966 йил 22 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР судларининг судьялари ва халқ маслаҳатчиларини муддатидан илгари чақириб олиш тартиби тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Фармонини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР судларининг судьялари ва халқ маслаҳатчиларини муддатидан илгари чақириб олиш тартиби тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 1966 йил 27 сентябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 27 сентябрь Фармони;

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 27 сентябрь Фармонини тўлдириш ҳақида»ги 1966 йил 10 октябрь Фармони.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 27 сентябрь Фармони;

«Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 31 октябрь Фармони.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Гражданлик кодексининг 326-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Гражданлик кодексининг 326-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 22 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Гражданлик процессуал кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Гражданлик процессуал кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 30 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРнинг Никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик ҳолати актларини қайд қилиш ҳақидаги қонунлари кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРнинг Никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик ҳолати актларини қайд қилиш ҳақидаги қонунлари кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 30 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми чиқарган Фармонни тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Маъмурий тартибда қисқа муддатли қамоққа-ҳукм этилган шахсларни сақлаш харажатларини ундириш тўғрисида»ги Фармонига қўшимча киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми чиқарган Фармонни тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Маъмурий тартибда қисқа муддатли қамоққа ҳукм этилган шахсларни сақлаш харажатларини ундириш тўғрисида»ги Фармонига қўшимча киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР министрларини тайинлаш ва вазифасидан озод қилиш ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги Давлат комитети Раисини тайинлаш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

Ўртоқ Аҳмад **Саримсоқовни** Ўзбекистон ССР савдо министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1966 йил 3 сентябрь Фармони;

Ўртоқ Ғафур Ғиёсович **Юсуповни** Ўзбекистон ССР савдо министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1966 йил 3 сентябрь Фармони;

Ўртоқ Сирож **Зиёмовни** Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1966 йил 21 сентябрь Фармони;

Ўртоқ Виктор Фёдорович **Барабашни** Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1966 йил 23 сентябрь Фармони;

Ўртоқ Муҳитдин **Исамуҳамедовни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги Давлат комитетининг Раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1966 йил 31 октябрь Фармони.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР маъмурий-территориал бўлинишига баъзи ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Сирдарё области составида Янгиер райони тузиш тўғрисида»ги 1966 йил 25 август Фармони;

«Ўзбекистон ССР билан Қирғизистон ССР ўртасидаги республика чегарасини қисман ўзгартириш тўғрисида»ги 1966 йил 25 октябрь Фармони;

«Тошкент шаҳри доирасини кенгайтириш тўғрисида»ги 1966 йил 14 ноябрь Фармони.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 24 декабрь. Тошкент шаҳри.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш етти йиллик плани топшириқларини муваффақиятли бажарганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 20 декабрдаги фармони билан мамлакат аҳолисига маиший хизмат кўрсатишда алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлардан катта бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади. (ТАСС).

ЎРТОҚ М. А. ПРОКОФЬЕВ СССР МАОРИФ МИНИСТРИ

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Михаил Алексеевич Прокофьевни СССР маориф министри қилиб тайинлади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат Р. САХИБОЕВ доклади

Депутат ўртоқлар! Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясидан кейинги ўтган давр ичида республика Олий Совети Президиуми бир қатор Фармонлар қабул қилдики, бу Фармонлар Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ, Олий Совет тасдиқига киритилиши лозим.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан ана шу Фармонлар тўғрисида Сизларга доклад қилишга рухсат этгайсиз.

1966 йил 22 декабрда республика Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов нормаси тўғрисида» Фармон қабул қилди. Бу Фармон билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР гражданлари томонидан сайлов округлари бўйича 25 минг аҳолидан бир депутат нормаси билан сайланиши белгилаб берилди. Маълумки, илгари бундай округ 20 минг аҳолига бир депутат нормаси билан тузилар эди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми бу Фармонни Олий Совет тасдиқига киритар экан, Ўзбекистон ССР Конституциясининг 23-моддасига зарур ўзгартишлар киритишни таклиф этади.

Республика ҳукуматининг тақдимига биноан шаҳарлар, ишчи посёлкалари ва қишлоқ жойларида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш даражасини ошириш ва маиший хизмат кўрсатиш ишларига раҳбарликни янада яхшилаш мақсадида Олий Совет Президиуми 1966 йил 23 сентябрдаги Фармони билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш Бош бошқармаси негизида Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Ана шу Фармонни тасдиқлаш вақтида Ўзбекистон ССР Конституциясининг 51-моддасига тегишли қўшимча киритиш лозим бўлади. Бу масалалар юзасидан Қонун проектлари Сизларга тақдим этилган.

Саккизинчи сессиядан кейин ўтган давр мобайнида республикамиз ҳукумати составида баъзи ўзгаришлар қилинди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг тақдимига биноан Ўзбекистон ССР ҳукуматининг баъзи аъзоларини ишга тайинлаш ва баъзи бирларини вазифасидан озод қилиш тўғрисида Фармонлар қабул қилинди.

1966 йил 3 сентябрда республика Олий Совети Президиуми ўртоқ Ғафур Ғиёсович **Юсуповни** Ўзбекистон ССР савдо министри қилиб тайинлади. Ўша куни қабул қилинган бошқа бир Фармон билан ўртоқ Аҳмад **Саримсоқов** Ўзбекистон ССР савдо министри вазифасидан озод қилинди. 1966 йил 21 сентябрда ўртоқ Сирож **Зиёмовни** Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министри қилиб тайинлаш тўғрисида Фармон қабул қилинди. 1966 йил 23 сентябрдаги Фармон билан ўртоқ Виктор Фёдорович **Барабаш** Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри қилиб тайинланди.

1966 йил 31 октябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Муҳитдин **Исамуҳамедовни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги давлат комитетининг Раиси қилиб тайинлади.

Бу масалалар юзасидан Қарор проекти, шунингдек Ғ. Ғ. Юсупов, С. Зиёмов, В. Ф. Барабаш ва М. Исамуҳамедов ўртоқларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти тўғрисидаги маълумотлар депутатларда бор.

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясидан кейин республика Олий Совети Президиуми Олий Совет тасдиқига киритилиши лозим бўлган яна бир қатор Фармонлар қабул қилди.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг 1966 йил 4 август Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда Фармон қабул қилиб, бу Фармон билан Ўзбекистон ССР Давлат байроғини кўтариш тўғрисидаги амалдаги тартибга янгилик киритди, яъни Ўзбекистон ССР Давлат байроғи бошқа байрам кунлари билан бир қаторда Халқаро хотин-қизлар куни — 8 мартда ва Ғалаба байрами куни — 9 майда ҳам бинолар ва уйларнинг пештоқига илиб қўйиладиган бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 22 декабрда қабул қилган Фармон билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари республика территориясида ҳаво транспорти ва шаҳарлараро автобуслардан текин фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар, деб белгилаб қўйди. Шу муносабат билан «Депутатларга депутатлик вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларни тўлаш тўғрисида»ги 1938 йил 20 июлдаги Ўзбекистон ССР Қонунининг 3-моддасига зарур қўшимча киритилди.

Илгари амалда бўлган таҳририга мувофиқ, бу Қонун депутатларга фақат Ўзбекистон ССР темир йўллари ва сув йўлларида текин юриш ҳуқуқини берар эди.

1966 йил 27 сентябрда «Ўзбекистон ССР судларининг судьялари ва халқ маслаҳатчиларини муддатидан илгари чақириб олиш тартиби тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига қўшимчалар киритиш ҳақида Фармон қабул қилинди. Бу Фармон билан судьялар ва халқ маслаҳатчиларини муддатидан илгари чақириб олиш тўғрисида илгари белгиланган тартиб айни вақтда Тошкент шаҳар судининг раиси, раис ўринбосари, аъзолари ва халқ маслаҳатчиларига ҳам жорий этилиши белгилаб қўйилди.

Республика Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида» 1966 йил 27 сентябрда қабул қилган Фармони жиноят қонунларини янада takомиллаштиришни кўзда тутади. Бу Фармонга биноан, Совет давлат ва ижтимоий тузумига путур етказувчи ёлғон уйдирмаларни атайин тарқатганлик, шунингдек жамоат тартибини бузувчи группавой ҳаракатларни уюштирганлик ёки унда актив қатнашганлик учун жиноий жавобгарлик белгиланди.

Ўзбекистон ССР Жиноят кодекси жамиятга зид бўлган ҳаракатлар учун жавобгарликни кўзда тутувчи тегишли моддалар билан тўлдирилганлиги қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашнинг самарали воситаси бўлиб хизмат қилади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 10 октябрдаги Фармони билан мазкур Фармон эълон қилинган кунидан бошлаб кучга киради, деган қўшимча киритилди.

Баъзи бир жиноятлар тўғрисидаги ишларни қайси орган тергов қилишини белгилаб бериш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 27 сентябрда «Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

1966 йил 31 октябрда эса Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми яна бир Фармон қабул қилиб, бу Фармон билан мазкур Кодексга «Безорилик тўғрисидаги ишларни юритиш» деган тўққизинчи бўлимдан иборат қўшимча киритди. Бу қўшимча ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг «Безорилик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 1966 йил 26 июль Фармонига асосланади.

СССР Олий Совети Президиуми шу йил 9 ноябрда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар гражданлик қонунлари Асосларининг 56-моддасига давлат, кооператив ва жамоат ташкилотларига қарашли уйлардаги турар жойларни бериш тартибига оид ўзгартиш киритди. Бу уйлардаги турар жойларни бериш юзасидан илгари амалда бўлган тартиб сақлаб қолиниши билан бир қаторда, мазкур Фармонга биноан, СССР Министрлар Совети томонидан кўзда тутилган ҳолларда бу уйлардаги турар жойлар маъмурият билан касаба союз фабрика, завод, маҳаллий комитетининг биргаликда чиқарган қарори асосида ҳам берилиши ва бу ҳақда кейин меҳнаткашлар депутатлари тегишли Советининг ижроия комитетига хабар қилиниши белгилаб қўйилди. Шунга мувофиқ, республика Олий Совети Президиуми 1966 йил 22 декабрда «Ўзбекистон ССР Гражданлик кодексининг 326-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

СССР Олий Совети Президиумининг «Никоҳни бекор қилиш тўғрисидаги ишларни судларда кўриш тартибини қисман ўзгартириш ҳақида»ги 1965 йил 10 декабрь Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда «Ўзбекистон ССР Гражданлик процессуал кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди. Бу Фармон мазкур Кодексни никоҳни бекор қилиш ҳақидаги ишларни судларда кўриш тартибига оид айрим боб билан тўлдирди. Никоҳни бекор қилиш тартибига оид масалалар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Сизларнинг тасдиқингизга киритилган «Ўзбекистон ССРнинг никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик ҳолати актларини қайд қилиш ҳақидаги қонунлар кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 30 ноябрь Фармони билан ҳам белгиланган.

«Ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тўғрисида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми чиқарган Фармонга ўзгартишлар киритиш ҳақида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда қабул қилган Фармон ҳам Сизларнинг тасдиқингизга ҳавола қилинади. Бу ўзгартишлар «Безорилик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» 1966 йил 26 июлда қабул қилинган умумиттифоқ Фармонига асосланади. Маълумки, бу Фармон меҳнаткашларнинг кўпдан-кўп истаклари ва талабларига мувофиқ қабул қилинган эди. Ушбу Фармонга биноан, милиция органларининг бошлиқларига жамоат жойларида ўз хатти-ҳаракати билан инсон шаънига ва ижтимоий ахлоқ қоидаларига иснод келтириб, маст ҳолда юрган шахсларга, шунингдек тақиқланган жойларда спиртли ичимликлар ичган шахсларга тегишли миқдорда штраф солиш ҳуқуқи берилади.

Умумиттифоқ қонунига мувофиқ, майда безорилик учун қисқа муддатли қамоққа ҳукм этилган шахсларни сақлаш ва уларнинг овқатланиш харажатларини ундириб олиш тўғрисида қатъий тартиб белгиланганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 30 ноябрда бошқа бир Фармон чиқариб, республика Олий Совети Президиумининг «Маъмурий тартибда қисқа муддатли қамоққа ҳукм этилган шахсларни сақлаш харажатларини ундириш тўғрисида»ги илгари амалда бўлган Фармонига тегишли қўшимча киритди.

Олий Совет тасдиқига республикамиз маъмурий-территориал бўлинишига оид ўзгартишлар тўғрисида чиқарилган Фармонлар ҳам киритилади. 1966 йил 25 август Фармони билан Сирдарё области составида Янгиер райони ташкил қилинди.

Зилзила оқибатлари натижасида кўчирилган аҳолининг якка тартибда қурадиган уй-жой биноларини жойлаштириш зарурлигини ҳамда республикамиз пойтахтининг янада обод бўлиш истиқболларини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 14 ноябрда «Тошкент шаҳри доирасини кенгайтириш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

1966 йил 25 октябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР билан Қирғизистон ССР ўртасидаги республика чегарасини қисман ўзгартириш тўғрисида» Фармон қабул қилиб, бу Фармонга биноан Андижон сув омбори жойлашган территория эвазига Қирғизистон ССР Ўш областига тўрт минг гектардан кўпроқ ер бериладиган бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги Қонун ва Қарорларнинг проектлари ҳамма депутатларга берилган.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ана шу проектларни қараб чиқишингизни ҳамда тегишли Қонун ва Қарорлар қабул қилишингизни сўрайди. (**Қарсаклар**).

Ўзбекистон ССР Олий Советининг IX сессияси

МИНИСТРЛАР ДЕПУТАТЛАРНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРМОҚДАЛАР

Ўзбекистон ССР Олий Советининг IX сессиясида бир қанча депутатлар республика министрликларининг раҳбарларига савол билан мурожаат қилдилар.

Депутатлардан **Н. Нодирхонова** ва **С. Б. Юсупов**нинг саволи: Сабзавот ва картошка етиштиришни кўпайтириш ҳамда шу маҳсулотлар билан аҳолини яхшироқ таъминлаш соҳасида кўрилаётган тадбирлар тўғрисида Олий Советга ахборот берилишини сўраймиз.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри **Н. Ж. Худойбердиев**нинг жавоби:

Сабзавот ва картошка етиштириш ортганлигига, бу маҳсулотларни тайёрлаш планлари бажарилганлигига қарамай, колхоз ва совхозлар етказиб бераётган маҳсулотларнинг миқдори республика аҳолисининг ўсиб бораётган талабларини қондириш учун ҳали етарли эмас. Аҳвол яна шу билан мураккаблашмоқдаки, колхоз ва совхозлар ҳар йили сабзавотни зарур ассортиментда ва бутун мавсум давомида бир меъёрда етказиб беришни таъминламаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети шу йил сентябрь ойида «1967 йилда ва беш йилликнинг шундан кейинги йилларида сабзавот ҳамда картошка етиштириш ва уларни реализация қилиш плани тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарорда 1967 йилда республика колхоз ва совхозларида сабзавот етиштиришни 1965 йилдаги 311 минг тонна ўрнига 662 минг тоннагача кўпайтириш, яъни икки баравар ошириш ва картошка етиштиришни 194,1 минг тоннага етказиш, ёки қарийб икки баравар кўпайтириш кўзда тутилган.

Тошкент областининг шаҳар атрофидаги районлари — Калинин ва Оржоникидзе районлари 1967 — 1968 йилдан эътиборан нуқул сабзавот ва картошка етиштира бошлайдилар. 1967 йилда умуман Тошкент областида сабзавот ва картошка етиштириш 1965 йилдагига нисбатан икки баравардан зиёд ортади. Озиқ-овқат саноати министрлигининг Самарқанд областидаги совхозларида сабзавот-полиз экинлари ва картошка майдони 1778 гектар кенгайтирилади. 1967 йилда республиканинг бошқа областларида ҳам ана шу экин майдонлари анча ортади.

Сабзавот экинлари етиштириш учун ихтисослаштирилган кўпгина колхоз ва совхозлар, бўлим ва бригадалар вужудга келтирилади.

1967—1970 йилларда 59 гектар майдонда теплицалар қуриш кўзда тутилган. Бунинг учун Қишлоқ қурилиши министрлиги составида ихтисослаштирилган қурилиш тресги тузилди.

Сабзавотчилик хўжаликларини моддий жиҳатдан рағбатлантириш мақсадида маҳсулотнинг айрим турларини тайёрлаш нархлари оширилди.

Мавжуд маълумотларга қараганда, хўжаликларнинг кўпчилигида 1967 йил кўкламида сабзавот экишга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган. Хоразм областини ва Қорақалпоғистон АССРни мустасно қилганда, барча областларда сабзавот-полиз экинлари ва картошка майдонларини шудгор қилиш тамомланган Куз фаслида 2 минг гектардан кўпроқ майдонга сабзавот экиб қўйилди. Республика колхоз ва совхозлари уруғлик билан тўла таъминланди.

Сабзавот ва картошка етиштиришни кўпайтириш билан бирга бу маҳсулотларни уюшқоқлик билан тайёрлаш, сақлаш, ташиб олиш, қайта ишлашни таъминлаш ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Практика шуни кўрсатадики, тайёрлаш ташкилотлари моддий-техника базаси билан, қабул қилиш пунктлари, сақлаш учун керакли омборлар, идишлар, махсус транспорт билан, савдо ташкилотлари эса, маҳсулотларни аҳолига сотиш учун барча шаҳар ва аҳоли яшайдиган пунктларда ихтисослаштирилган жойлар билан тўла таъминланган эмас. Шу сабабли маҳсулотни қабул қилиб олиш реализация қилишни тартибга солиш масаласини ҳал этиш пайти келган.

* * *

Депутатлардан **А. Оллоёров, А. Ш. Керуенбоева, Ш. З. Саломова**нинг саволи: Совет давлатининг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан республикадаги театр коллективлари ва маданий оқартув муассасаларининг шонли юбилейни муносиб кутиб олиш соҳасидаги тадбирлари тўғрисида Олий Советга ахборот берилишини сўраймиз.

Ўзбекистон ССР маданият министри **З. Р. Раҳимбобоева**нинг жавоби:

Бизнинг ижодий коллективларимиз ва маданият муассасаларимиз шонли санага тайёргарлик кўра бошлаганликларига анча вақт бўлди. Репертуар масаласига алоҳида эътибор берилди. Томошабин юбилей йилида замонамиз темасидаги, шунингдек тарихий-революцион темалардаги кўп асарларни, жаҳон драматургиясининг олтин фондидан жой олган пьесаларни, қардош республикалар драматургларининг асарларини кўради.

Театрлар К. Яшиннинг янгидан ишланган ва улуғ Ильичнинг образини гавдалантирган «Йўлчи юлдуз» пьесасини, М. Шайхзоданинг «Беруний» драмасини, А. Қаҳҳорнинг «Аяжонларим» комедиясини, Сарвар Азимовнинг «Қонли сароб» пьесасининг русча вариантини, Иззат Султонов, Уйғун, ёш драматурглардан Душан Файзий, Санда Зуннунова, Ўлмас Умарбеков ва бошқа бир қанча авторларнинг асарларини саҳнага қўядилар. Композиторлардан М. Ашрафий, С. Юдаков Икром Акбаров, С. Бобоев, Б. Зейдман, А. Козловский ва бошқалар янги опера ва балет асарлари устида ишламоқдалар. Ёш композитор Р. Ҳамроевнинг юбилей санасига бағишланган ва Навоий номли театр саҳнага қўйган «Зулматдан зиё» операси жамоатчиликка манзур бўлди, ана шу ёш композитор эса, Ҳамза номли давлат мукофотини олишга сазовор бўлди.

Эндиликда театрлар ҳар йили 120-125 премьера кўрсатадилар. Бу эса, уларнинг бу йил ўзлари учун белгиланган давлат планини спектакллар миқдори жиҳатидан ва молиявий кўрсаткичлар бўйича бажаришлари учун имконият яратиб беради.

«Куйловчи поезд» юбилей йилида яна сафарга чиқади

Ўзбекистон рассомлари ва ҳайкалтарошларининг катта юбилей виставкасига активлик билан тайёргарлик кўрилмоқда. Элликка яқин сайёр бадиий виставка республика бўйлаб сафарга чиқади.

Бизнинг кўпгина театр коллективларимиз ва ансамбларимиз республикадан ташқарида, шу жумладан чет элларда ҳам ўз санъатини намойиш қилдилар. Навоий номли театрнинг Ленинград ва Свердловскдаги гастроллари, Горький номли рус драма театрининг Москва ва Қозондаги гастроллари муваффақиятли ўтганлигини кўрсатиб ўтиш керак. Навоий номли театрнинг балет группаси Бирлашган Араб Республикасида зўр мамнуният билан кутиб олинди. «Баҳор» ансамблимиз ҳозирги пайтда Ҳиндистон, Покистон, Афғонистон, Сингапур, Камбоджа бўйлаб катта гастроль бериш учун сафарга тайёрланмоқда. Бу гастроллар юбилей санаси олдидан кўраётган тайёргарлигимиз билан бевосита боғланган.

Тошкентдаги зилзила кўпгина ижодий коллективларимиз учун катта синов бўлди. Партия ва ҳукуматнинг эътибор ва ғамхўрлиги туфайли, қардош республикаларнинг ёрдами туфайли табиий офат оқибатлари тез тугатилмоқда. Тошкентдаги барча томошахоналарнинг бинолари батамом ремонт қилинди. Биз ана шу жойларда Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини нишонлаймиз. Ҳамза номли театрнинг янги биноси қурилмоқда. Бинокорлар ўз ваъдаларини бажариб, бу бинони юбилейга совға қилиб тақдим этишларига умид боғлаймиз.

Бизнинг санъатшуносларимиз кўп иш қилмоқдалар. Улар яратган «Ўзбекистон санъати тарихи» деган катта асар Ҳамза номли мукофотга сазовор бўлганлигини хурсандчилик билан қайд қиламиз.

Кейинги йилларда бизда кутубхона шохобчалари ғоят кўпайди. Ҳозир уларнинг сони қарийб икки ярим мингга етди. Юбилейга тайёргарлик даврида яна 830 та оммавий кутубхона очамиз.

775 та янги клуб, уч юздан ортиқ бахт уйи, элликта меҳнат ва революцион шуҳрат музейи, район марказларида, колхоз ва совхозларнинг марказий усадбаларида очиладиган юздан ортиқ маданият ва истироҳат боғи ҳам бизнинг юбилейга туҳфамиз бўлади. Аҳоли яшайдиган ва камида беш юз киши истиқомат қиладиган ҳар бир пунктда доимий маданият ўчоқларини вужудга келтириш — бизнинг мақсадимиздир.

Республикада бадиий ҳаваскорлар коллективларининг Бутуниттифоқ фестивалига тайёргарлик кенгайиб бормоқда. Ёш талантларни оталиққа олган профессионал театрлар уларга катта ёрдам кўрсатадилар. Моддий маданият ёдгорликларини тиклаш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда уларнинг ролини ошириш соҳасида муайян ишлар қилинди.

Депутатлардан **И. Ж. Жалилов** ва **Х. У. Умаров**нинг саволи: Тошкентда ва бутун республикада капитал қурилиш ва уй-жой қурилиши программасининг тағин ҳам кенгайтирилиши бинокорлик материалларини тобора кўпроқ талаб этади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг «Ўзбекистон ССРдаги шаҳарлар, район марказлари, шаҳар посёлкалари ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктлар қурилиши ҳамда ободончилигини яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорида бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришини ривожлантириш тадбирлари белгиланган эди.

Бу тадбирларни амалга ошириш соҳасида қандай ишлар қилинганлиги ва қурилиш ташкилотларининг материалларга бўлган эҳтиёжлари қандай қондирилажаги тўғрисида Олий Советга ахборот берилишини сўраймиз.

Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министрининг ўринбосари **С. Т. Тўхтахўжаев**нинг жавоби: Бинокорлик материаллари саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари 1966 йилда бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш соҳасида баъзи ишларни қилдилар. Чўяндан ясаладиган канализация қувурлари, ғишт, аглопорит ва бошқа материалларни ишлаб чиқарувчи корхоналар ишга туширилди.

1967 йилда бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун Оҳангарон цемент заводи, Ангрен керамика комбинати, Деҳқонобод ва Қорақушхонала тош карьерлари, бир қанча янги ғишт заводлари қурилишини тугаллаш кўзда тутилади.

Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ўз корхоналарида ишлаб чиқаришни кенгайтириш юзасидан катта тадбирларни ишлаб чиқди, янги завод ва фабрикалар қуриш мўлжалланади. Аммо белгиланган программани муваффақиятли бажариш учун лойиҳалаш ва қурилиш ташкилотлари заказларимизни бажаришга эътибор билан қарашлари керак. Ҳужжатларни ўз вақтида тайёрлаб бермаслик ва уларнинг паст сифатли бўлиши оркасида кўпинча корхоналарнинг битказилиб, ишга туширилиши кечикмоқда. Хом ашёни технологик жиҳатдан синаб кўриш ва қисман заводларда синаб кўриш масалалари оператив суратда ҳал этилмаётир.

Хом ашё запасларини белгилаш ва корхоналар қурилиши учун ер участкалари ажратиб беришнинг ўз вақтида расмийлаштирилмаётганлиги лойиҳа ҳужжатларининг ўз вақтида тайёрланмаслигига кўп жиҳатдан сабаб бўлмоқда. Тошкент область ижроия комитети Келес керамзит-бетон заводи ва Чирчиқдаги ғишт заводига ер ажратиб беришни пайсалга солмоқда.

Министрлик маҳаллий бинокорлик материалларидан тўла ва самарали фойдаланиш учун 1966—1970 йилларда деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш мақсадида қўшимча капитал маблағлар сарфлашни кўзда тутади. Министрлик биноларни яхши пардозлаш учун, шаҳарларнинг коммунал хўжалигини яхшилаш учун девор қопламаларини, бетон блокларни ва бошқа шу каби материалларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Канализация қувурларини ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Министрлик коллективи бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш суръатларини янада жадаллаштириш учун бутун куч-ғайратини сарф қилади ва меҳнаткашлар депутатлари область Советлари билан биргаликда ва уларнинг бевосита ёрдамида республикадаги қурилиш ташкилотларини зарур материаллар билан таъминлайди.

БОБОМНИ ЭСЛАБ...

Тошканбой Эгамбердиевнинг 100 йиллигига

<> <>

Кўпинча бобом бизни сандал атрофига йиғиб, бошидан кечирганлари ҳақида ҳикоя қилиб берарди. Унинг айтишича бизнинг авлод-ажодимиз дорбоз ўтган экан.

Бобомнинг отаси ҳам дорбоз бўлиб, 1866 йили Тошкентда дор ўйнаб турганда унинг ўғил кўрганлиги ҳақида Асакадан хабар келади. Катта бобом ўша йили Тошкентда зўр муваффақият қозонгани учун ўша ердаёқ ўғлига Тошканбой деб ном қўйган.

Бобом 18 ёшида отасидан ажралиб, етим қолган. Шундан сўнг у симдорни ўрганиш учун машҳур симбоз Мадалим акага шогирд тушган.

—Ўша вақтларда артистларнинг турмуши анча оғир эди,—деб ҳикоя қиларди бобом.—Дорбозлар 20-25 метр баландликда, нозик арқон устида ҳеч бир муҳофазасиз,ялангоёқ ўйнашарди.

Марғилонда шундай воқеа бўлган. Бир дорбоз кичкинтой, кўхликкина ўғилчаси билан дор ўйнашаётган эди. Кичкинтой баланд арқон чиғириқда мураккаб ўйин кўрсатаётганда йиқилиб тушиб, чилпарчин бўлди. Бу фожиа ҳаммамизга оғир таъсир қилган.

Ҳар доим бобом:

—Томошабин бизнинг дор устида қийналаётганимизни, жонимиз оғриётганини билмаслиги керак. Дарбоз ҳамиша кулиб, кувноқ юриши, оғир ишларни ҳам енгил уддалаши лозим. Дорбозлик санъатининг оддий ҳунардан ҳам фарқи ана шунда,—деб насиҳат қиларди.

Илгари дорбоз эртанги куни ҳақида кўп ташвишланарди. Бир йили бобом Тошкентда, Бешёғочдаги бозорда дор ўйнаётиб сим дордан қулаб кетибди. У тасодифан оёғининг учи билан симга ёпишиб қолиб, тўла 360 градус ўгирилиб яна дорга чиқиб олибди. Шунда бобомнинг учта қовурғаси синган бўлса ҳам ишини ташламай охирига етказибди. У дордан тушиб ҳалойиққа таъзим қилибди, сўнг ечинаётган пайтида ҳушидан кетибди. Ўша вақтлари бу дардни шундай даволаганлар: Бир парча эчки терисини гулханда қиздириб сирач билан икки биқинига ёпиштириб қўйишган. Шундан сўнг бобом йил бўйи ишга чиқмади. Оиласи эса очликда қолди.

1908 йили Тошкентда саноат кўргазмаси очилганди. Мамлакатимизнинг ҳар бурчидан фақат ҳунармандларгина эмас, артистлар ҳам келишганди бу ерга. Шунда мукофот қўйилиб, дорбозлар мусобақаси уюштирилганди. Ёғочоёқда, тунука товоқда, товони баланд шиппак кийиб ўйин кўрсатгач, бобом охири қозон билан сакрашга тайёрлана бошлади. Шунда конкурс ҳайъати Тошканбойга биринчи мукофот — олтин медаль, зарбоб яхтак ва диплом берилишини эълон қилди.

Ўшандан буён бобом Туркистоннинг энг яхши дорбози деб ном чиқарди.

Кўриниб турибдики, биз—дорбозларнинг фаровон турмушимиз осонликча қўлга кирмаган. Айниқса машаққатли йилларда, босмачилар ҳуруж қилиб турган пайтларда бизнинг ота-оналаримиз кўп қон ва кўз ёши тўкканлар. Босмачилар неча бор Тошканбой дорбозни ўлдирамиз, деб таҳдид қилишган ҳам. Лекин бобом ҳамиша ҳушёр юрган.

Бобом 1930 йилда ўз ўғиллари Қодиржон, Шокиржон ва Обиджон билан давлат циркларида ишлай бошладилар, улар якка ва жуфт чиғириқларда ва симдорларда томоша кўрсатишарди.

1935 йилда бобомга Москвадан таклиф келди. У 69 ёшида биринчи марта Россия бўйлаб гастролга жўнади. Горький номли истироҳат боғида, Яшил театрда дастлабки кўрикдан ўтди. Ўйинлари кўпчиликка манзур тушди. Шу бўлдию «Ўзбек дорбозлари» аттракциони тузишга қарор қилинди. Биринчи марта Ленинградда томошалар кўрсатишга тайёргарлик бошланди. Ленин шаҳри цирки гумбазлари остида ўзбек дор санъати намойиш қилинди. Шундан сўнг Совет Иттифоқи бўйлаб гастроллар давом этди.

Бобом худди шу йиллари йирик цирк коллективини тузиш тўғрисида ўйлай бошлаган эди.

Улуғ Ватан урушининг биринчи йиллари Тошканбой ота ўз труппаси билан Шимолий Тошкент канали қурилишида ишлади. Канал очиладиган куни катта байрам қилинди. Шу куни дорда бобом ўйнади. Унинг ўйинини ҳукумат комиссиясининг аъзолари ҳам томоша қилиб турган эдилар. Шу ерда ҳозир бўлган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Усмон Юсупов ўзбек цирк коллективи тузишни таклиф қилди.

1942 йилда, Сталинград остоналарида шиддатли жанглар бораётган вақтда Иттифоқ давлат цирки системасида биринчи марта 75 кишидан иборат ўзбек цирк коллективи ташкил топди.

Бобом 1947 йилгача шу коллективга раҳбарлик қилди ва дорда ўйнади. У 81 ёшида дордан «пастга тушди».

Бобом ҳамиша бизга, «болаларим, сира меҳнатдан қочманглар, қуёшли Ўзбекистонимиз санъатини дунёга танитиш учун куч ва ғайратларингни сира аямангларъ, деб уқтирарди.

Биз, кенжа авлодлар бобом васиятини ёдда тутиб, ҳамиша қувноқ ва навқирон дорбозлик санъатининг эстафетасини фақат мамлакатимизнинг турли бурчакларида эмас, хорижий юртларда ҳам давом эттирмоқдамиз.

Россия Федерацияси ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Тошканбой Эгамбердиев туғилган куннинг 100 йиллик маъракаси кенг жамоатчилик ўртасида нишонланганидан биз чин қалбдан миннатдормиз.

Биз санъатимизни бундан буён ҳам ривожлантириб, камолатга интилаверамиз, бобомизнинг йўлидан олға бораверамиз.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва Ўзбек цирки коллективининг 25 йиллиги шарафига янги, қизиқарли программа тайёрлаб қадрдон томошабинларимизни мамнун қилиш ниятидамиз.

Совет ҳукумати бобомиз Тошканбой Эгамбердиевнинг ўғли Обиджон Тошканбоевнинг камтарин меҳнатига юксак баҳо бериб, Ўзбекистон ССР халқ артисти, набиралари Доно, Камолиддин ва мени Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист унвонлари билан тақдирлагани учун қувончдан бошимиз осмонга етди.

Эркин ТОШКАНБОЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, дорбоз.

● ■ ●

Суратда: машҳур дорбоз Тошканбой отанинг ўғил ва набиралари: Доно, Обиджон, Мамлакат, Эркин, Алишер, Олимжон, Жума ва Камолиддинларни кўриб турибсиз. И. Глауберзон фотоси.

ТАБАРРУК УМР

Ўзбек совет санъатининг ҳозирги ривожини тиниқ ва жўшқин дарёга ўхшатсак, ўша дарёнинг бошланиши кичик ирмоқлардан, булоқлардан ҳосил бўлган деб тасаввур қилсак — шубҳасиз ўша булоқларга, ирмоқларга меҳрингиз, иссиқ қалб севгингизни бахш этасиз. У, ҳаётбахш ирмоқлар бизнинг юрагимизда унутилмас из қолдирганига имонингиз комил бўлади. (Бу ўринда мен атоқли санъат арбобларимизни кўзда тутаман). Мен уларнинг муборак номларини ҳар чоқ, ҳар замон фахр билан тилга оламан. Устозларимиз сиймолари олдида бош эгаман... Юсуф қизиқ, Мулла Тўйчи, Домла Ҳалим, Ҳожи Абдулазиз, Муҳиддин Қори, Уйғур, Тошканбой ота...

Ўзбек халқининг энг қадимий ва доимо навқирон санъати — дорбозлик. Ўзбек совет театр санъати ўз бошланишини шу дорлар тагида намойиш қилинадиган халқ қизиқчиликлари, интермедиялар, томошалардан олганлигини қайд қилсак, дорбозлик санъатининг бобо калони Тошканбой отанинг табаррук номини яна чуқурроқ муҳаббат билан эслаймиз.

Тошканбой отамизнинг туғилганига юз йил тўлди. Бу айёмни бутун ўзбек халқи, томошабинлари билан бир қаторда, ўзбек санъаткорлари ҳам жону-дил билан нишонлайдилар.

Тошканбой отанинг ҳаёт йўлига бир назар ташланг. Отахонимиз умри бўйлаб дорбозлик санъатини ривожи учун хизмат қилиб қолмади, балки у киши бутун бир коллектив санъаткорларни ҳам тарбиялаб, вояга етказди. У, Иттифоқимиз ва ҳатто бутун дунёга донғи кетган ўзбек циркимизнинг ташкилотчиларидан бири эди.

Менга, бир киноартист сифатида, бу катта санъаткорнинг сиймосини кинода яратиш бахти мушарраф бўлди. «Дорбозлар» фильмида бош ролни ижро этдим. «Ўзбекфильм» киностудияси томонидан ишланган бу ажойиб фильмни биринчи бор суратга олиш пайтида, режиссёр Равиль Ботиров томонидан Тоштемир дорбоз образини бажариш топширилганда, мен чуқур ҳаяжонландим. Чунки бу вазифа қанчалик шарафли бўлса, шунчалик мураккаб ва мушкул эди.

Фильмда моҳир разведкачигина бўлиб қолмай, дорбозлик санъатини ҳам намойиш қилиш талаб қилинарди.

Бахтимга Тошканбой отанинг ҳаётлик даврида бир неча бор у киши билан учрашишга, суҳбатлашишга тўғри келгани шу ерда ёрдам берди. Мен ўша қимматли дамларни эсладим. У кишининг ташқи қиёфасини, юриш-туриш, сўзлаш, хатти-ҳаракатларини кўз олдимга келтирдим. Бу катта санъаткорнинг ички дунёсини тўғри талқин этиш мақсадида, у кишининг санъаткор фарзандлари билан кўп суҳбатда бўлдим.

Артист кўп ўқиши, ўрганиши, ҳаётни синчиклаб кузатишда моҳир бўлиши керак. Касбимиз қийин, лекин шарафли. «Дорбозлар» фильмини кўрган томошабинларимизнинг мамнун юзини, маъқуллаб айтган самимий ташаккурларини эшитиб ниҳоят шод бўласан, киши. Зотан, санъаткор учун халқни миннатдор қилишдан буюк бахт бўлмайди.

Тошканбой отанинг 100 йиллигини нишонлаш кунларида, совет санъатимиз хазинасига катта улуш қўшган мўътабар отахонимиз, ажойиб санъаткор хотираси қаршисида, унинг ҳаётининг бир варағини тасвир этишда ўз ҳиссамни қўша олганимдан беҳад хурсандман.

Раззоқ ҲАМРОЕВ,
Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати.

Техника тараққиёти учун курашда

ИНДУСТРИЯМИЗ ФАХРИ

Бундан 34 йил муқаддам партиянинг XVII конференциясида Ўрта Осиёда энг йирик тўқимачилик гигантини қуриш масаласи муҳокама қилинди.

1932 йилнинг 18 февралида СССР Халқ Комиссарлари Совети ҳузуридаги Меҳнат ва Мудофаа Совети Тошкент тўқимачилик комбинатини қуриш, ускуналарни монтаж қилиш ва ишга тушириш муддатлари ҳақида қарор қабул қилди. Ўша йилнинг 4 мартида давлат комиссияси Тошкентнинг жанубий-шарқида бўлажак комбинат қурилиши учун участка белгилади. Шу билан бир вақтда Москвадаги «Оргтекстиль» идораси раҳбарлигида бўлажак корхонани лойиҳалаш ишлари бошлаб юборилади.

1932 йилнинг 6 майида қурилиш майдонида Тошкент меҳнаткашларининг корхона қурилиши бошланишига бағишланган 30 минг кишилик митинги бўлиб ўтди. Бунда Ўзбекистон Марказий Ижроия Комитети Президиумининг Раиси Йўлдош Охунбобоев нутқ сўзлаб, шундай деган эди:

— Большевиклар иродаси билан бу ташландиқ ерда тўқимачилик комбинати қурилади!

Шундан сўнг Й. Охунбобоев қуйидаги акт ёзилган металл қувурчани котлованга туширади: «Бугун бу ерда Ўрта Осиё ташкилотлари вакилларининг ва Тошкент корхоналарининг ишчи ва хизматчилари иштирокида Ўрта Осиёда энг йирик тўқимачилик гиганти — Тошкент тўқимачилик комбинатининг пойдеворига ғишт қўйилди»...

1947 йилда комбинатнинг учинчи навбати қурила бошланди. Кўпқаватли учинчи йигирув фабрикаси 1952 йилда ишга туширилди ва шу йили 576 тонна калава ишлаб чиқарди. Орадан икки йил ўтгач, фабрика йилига 3.212 тонна калава берадиган бўлди. Эндиликда фабрикада йилига 4.700 тонна калава йигириб бераётган 75.500 дан ортиқ урчуқ ишлаб турибди.

Бу йил кўп қаватли ип фабрикаси қурилиб тўла ишга туширилмоқда. Энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган ип-бўяш цехи ҳам ишга туширилиш олдида турибди. Бу фабрика тўла қувват билан ишлай бошлагач йилига 380 миллион ғалтак тикув ипи ишлаб чиқаради.

Эндиликда комбинат ғоят кучли тўқимачилик техникасига эга. Ҳозир учта йигирув фабрикасида 322.000 дан ортиқ урчуқ ишлаб турибди. Бу Эрондаги ҳамма ип-газлама корхоналарида ўрнатилган умумий урчуқлар сонидан 7.5 баравар кўпдир.

Комбинат ишлаб чиқараётган калава асосан газлама, ип ва трикотаж учун ишлатилмоқда. Иккита тўқув фабрикасида 6080 та тўқув дастгоҳи ишлаб турибди.

Комбинат йилдан-йилга юқори унумли ускуналар билан жиҳозланмоқда ва натижада калава ҳамда хом сурп, тайёр газлама ишлаб чиқариш тобора кўпаймоқда. Совет Иттифоқидаги энг йирик ип-газлама комбинатларидан бири ҳисобланган Тошкент тўқимачилик комбинати тобора ўсмоқда, ривожланмоқда.

Ўтган етти йиллик комбинат коллективи учун техника тараққиёти йиллари бўлди. Шу давр ичида 1947 дона юқори унумли ускуналар ўрнатилди ва ўзлаштирилди. Маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида тўқув ва пардозлаш фабрикаларида ҳошияларни тозалайдиган, материалларни ювадиган машиналар, ювиш аппаратлари, зрельниклар, кумушсимон каландрлар ишга туширилди. Шунингдек, кўпгина янги пардозлаш ускуналари ўрнатилди.

Газламага гул босиш цехида пологен ва проционли бўёқлардан фойдаланиш ўзлаштирилди. Пардозловчилар коллективи ишлаб чиқаришни автоматлаштириш юзасидан анчагина ишлар қилишди. Масалан, газламани оқартиришда доимий температурага эришиш учун «ЗВА—2» аппаратига буғнинг келишини автоматик созловчи буғ узатгич регулятори тайёрланди. Ҳамма газлама ювиш машиналари лозим бўлганда тўхтатиш учун автоматлар билан жиҳозланди.

Пардозлаш фабрикасида ҳам кўпгина ишлар автоматлаштирилди ва механизациялаштирилди.

Харидорларнинг тобора ўсиб бораётган талабини қондириш учун комбинат рассомлари ҳар йили 150-160 хил янги нусха тайёрлаб беришмоқда. Турли географик муҳитда турлича нусхали газламаларга талаб зўр бўлади. Шунинг учун ҳам рассомлар ҳар йили республикамизнинг турли область ва районларида, комбинат газламаларини олаётган Узоқ Шарқ, Урал ва Россия марказидаги областларда, Ўрта Осиё ва қардош республикаларда бўлиб, маҳаллий аҳолининг диди, қандай нусхали газламаларга талаби зўрлиги, миллий колорити билан танишиб қайтадилар ва шу асосда ижодий иш олиб борадилар.

Комбинат дессинаторлари газламаларнинг янги хилларини яратиш устида қизғин иш олиб бормоқдалар. Корхона газламаларининг ассортименти йилдан-йилга бойимоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзида «Румбида», «Колхоз сарочкаси», «Болалар кийимлиги» каби бир неча хил янги газлама чиқариш ўзлаштирилди. Янги беш йилликда ҳам дессинаторлар самарали ишламоқдалар.

1966 йилнинг биринчи кварталида Москвада ўтказилган штапель ва ип-газламалар кўригида Тошкент тўқимачилик комбинатининг икки хил янги газламаси «аъло» баҳо олди. Учинчиси ҳам яхши баҳоланди. Кўрикда юқори тақдирланган «Гулнора» номли газламани чиқаришда бир қанча технологик афзалликларга эришилди. Бу эса газламанинг таннархини камайтириш, уни кўплаб ишлаб чиқариш имконини беради.

Эскирган ускуналарнинг янгилари билан алмаштирилиши меҳнат унумдорлигининг ошишига самарали таъсир қилди. Масалан, 65 номерли арқоқ калаваси йигираётган машиналар унумдорлиги 595 килономердан 640 килономерга ортди. 560 артикулли миткаль газламаси тўқишда унумдорлик 3,98 метрдан 4,44 метрга (станок-соат) ошди. Ускуналарни рационал ўрнатиш, кичик габаритли машиналарни ўрнатиш ҳисобига ҳар бир квадратметр ишлаб чиқариш майдонидан олинадиган фойда 1958 йилдаги 8 сўм 25 тийин ўрнига 1964 йилда 8 сўм 62 тийинга ўсди.

Янги техника ва технологиянинг яна кўплаб жорий этилиши меҳнат ва ускуналар унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, уларнинг ассортиментини кенгайтириш ва таннархини анча камайтириш имконини беради.

А. РИЗАЕВ,
комбинат техника бўлимининг бошлиғи.
А. ВАЛИЕВ,
журналист.

Пойтахтимиз меҳмонлари

ЯПОН САНЪАТКОРЛАРИ ТОШКЕНТДА

Саҳнада тўрт қувноқ йигит қўшиқ ижро этапти. Эстрада ансамбли майин ва жарангдор куй чалиб, уларга жўр бўлмоқда. Аста, босиқ бошланган қўшиқ бора-бора чўқинлашади. Залда олқиш янграйди...

Шу кунларда Свердлов номли концерт залида япон эстрада коллективи концертлар бермоқда. Уларнинг ёрқин куй ва қўшиқлари билан меҳмонлар тезда тошкентликлар қалбига йўл топа олдилар.

Япон эстрада коллективи [illegible]. Гу группа 13 кишидан иборат, у асосан «Ройял найтс» эркаклар вокал квартети асосида вужудга келган. Группага Хитоси Фунада бадиий раҳбарлик қилади. Кэндзи Кусуноса, Кэндзи Ямасита, Масару Фукада, Жо Сасаки каби бў. талантли кўшиқчилар қаторида Киоко Суми хоним ҳам ўзининг ширали овози ва ранг-баранг қўшиқлари билан томошабинлар диққатини жалб этади.

Уз фаолиятларида биринчи марта гастроль сафарига бўлаётган япон санъаткорларининг репертуари ранг-баранг, қизиқарли. Унда оммавий эстрада ва джаз номерлари ҳамда япон халқ қўшиқлари кенг ўрини эгаллайди.

Совет Иттифоқида гастролга келган бу ажойиб группа ўз репертуарига совет авторлари, жумладан—Соловьев-Седойнинг «Менинг дўстим», Э. Калманов[illegible]нинг «Сени севаман хаёт», А. Пахмутованинг «Кизлар палубада рақс тушишар» қўшиқларини ҳамда қатор музика асарларини ҳам киритган.

Япон санъаткорлари Иттифоқимизнинг Киев, Ленинград, Москва шаҳарларида қатор концертлар бердилар. Тошкентдан кейин бу коллектив Новосибирск ва Хабаровск шаҳарларида йўл оладилар.

А. ЮСУПОВ.

Суратларда: «Ройял найтс» эркаклар вокал квартети қўшиқ ижро этмоқда. Унгда эстрада қўшиқчиси Киоко Суми.

Н. Глаубергзон фотолари.

Катта ва ажойиб тақдир

Жиззах районидаги «Москва» колхозининг почтальонлари учун бу кун ажойиб кун бўлди. Посёлкага келтирилган хатларнинг кўпчилиги бир кишига—Мирзачўлнинг энг кекса хўжалик раҳбари Ҳамроқул Носировга аталган эди. Ҳамқишлоқлари шу куни унинг 60 ёшга тўлганлигини нишонладилар.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин ордени ва ҳукуматнинг кўпгина бошқа мукофотларининг кавалерини кутламоқ учун жуда кўп меҳмонлар—Самарқанд, Тошкент, Фарғона ва бошқа областларнинг дала меҳнаткашлари колхозга келишди.

Ҳамроқул Носировнинг таржимаи ҳоли колхознинг бутун тарихи билан чамбарчас боғланган. Ҳамроқул Носиров бу колхозга 20 йилдан кўпроқ раҳбарлик қилмоқда.

...1930 йил. Деҳқонлар Мирзачўл ерларида [illegible] хўжаликни тузишар. Ушанда қадди-қомати келишган бақувват йигит правлениега кириб келди. У, меҳнаткаш колхозчилар ўзини аъзо қилиб қабул қилиш тўғрисидаги ариза топширди. Ҳамроқул ўз аризасида бундай деб ёзган эди: «Колхозчиларнинг ишончини оқламоқ учун, колхозни яшнаб турган хўжаликка айлантириш учун куч-қувватимни аямайман». Ўша пайтда колхоз ҳар гектар ердан 7-8 центнердан пахта олар эди. Ленин бу шўрхоқ ерларда энг юқори ҳосил эди. Эндиликда эса, бу хўжалик 2350 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан «оқ олтин» етиштирмоқда. Бу—Мирзачўл шароитида рекорд ҳосилдир.

Колхоз беш йилликнинг биринчи йилини муваффақиятли тугалламоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кўпгина турларини етиштириш ва сотиш топшириқлари ошириб бажарилди. Ўтган йили умумий даромад 4 миллион сўмга етди. Ҳар бир меҳнат кунига 6 сўм 57 тийиндан пул тўланди. Бу йил эса, хўжалик яна ҳам юқори иқтисодий чўққиларга кўтарилади. Даромад ортади, деҳқонларнинг иш кунига тўланадиган ҳақ ошади.

Экономикамизнинг ўсиши билан посёлканинг қиёфаси ҳам кескин ўзгариб бормоқда. Посёлкада кенг кўламда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Кўпгина кўчалар пайдо бўлди. Бу кўчаларнинг ҳар бирида [illegible]. Посёлка марказы айникса тез ўсмоқда. Бу ерда мактаблар, кутубхона, кинотеатр, боғлар боғчаси, касалхона, магазинлар қурилди. Правлениенинг бу йил посёлкани обод қилиш учун қарийб бир ярим миллион сўм пул ажратди. Бу эса, посёлкани газ билан таъминлашни тугаллаш, ишлаб чиқариш участкаларида янги мактаблар қуриш, 12 километр узунликда водопровод қувурлари ўтказиш имконини берди.

Меҳмонлар юбилярни кутлаб, колхоз эришган катта муваффақиятлар ҳақида гапирдилар. Бу муваффақиятларда кўпчиликнинг истеъдодли ташкилотчиси, қишлоқдаги ҳар бир меҳнаткашнинг самимий мураббийи бўлган Ҳамроқул Носировнинг катта ҳиссаси бор. Кечада юбилярни номига кўпгина самимий сўзлар ва истаклар айтилди.

Ю. ЮДИН,
ЎзТАГ мухбири.
Жиззах шаҳри.

Абдулла АББОСОВ

Шахсий пенсионер, 1926 йилдан бўён КПСС аъзоси Абдулла Аббосов узоқ давом этган касалликдан кейин вафот этди.

А. Аббосов 1910 йилда Тўртўқул шаҳрида, батрак оиласида туғилди. У 1923 йилдан 1927 йилгача Хоразм областида ишлади. Сўнгра Ўрта Осиё Коммунистик университетида ўқиди, уни битириб чиққандан кейин эса партия ва совет органларида ишлади. Поп, Тахтакўпир, Шовот, Кубышев, Бўйгирот ва Қизилтепа районлари партия комитетларининг секретари, Тўртўқул шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири, Қорақалпоғистон область партия комитетининг масъул ходими бўлди.

Абдулла Аббосов [illegible].

У Ватан олдидаги хизматлари учун Ленин ордени, «Ҳурмат белгиси», Қизил Юлдуз орденлари ва медаллар билан мукофотланди.

Ўртоқ А. Аббосовнинг хотираси қалбларимизда доим сақланиб қолади.

БИР ГРУППА УРТОҚЛАРИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

1.614 самолёт уриб туширилди

ХАНОЙ, 26 декабрь. (ТАСС). Америка самолётлари рождество сулҳини бузиб, неча Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасига бостириб кирди. Дастлабки маълумотларга кўра, Ханой тепасида бир самолёт уриб туширилди.

Шундай қилиб, деб хабар беради Вьетнам Информация агентлиги, Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1.614 тага етди.

* * *

ХАНОЙ, 26 декабрь. (ТАСС). Унинчи декабргача бўлган қирқ кунлик жанглар мобайнида Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг бўлинмалари Куангнам вилоятининг шимолий қисмида душманнинг 1368 солдатини, шу жумладан Америка солдатларидан 1000 кишини қириб ташладилар.

КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГА БЎЛГАН ВИЗИТ

ИСТАМБУЛ. Туркия матбуоти СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Туркияга қилган визитини батафсил шарҳлашни давом эттирмоқда. Бугунги газеталар Совет Иттифоқидан келган меҳмонларнинг Измирда бўлишини муфассал ёритиб, об-ҳаво ёмон бўлишига қарамай, шаҳарнинг кўпгина аҳолиси меҳмонларни кутиб олиш учун кўчаларга чиққанлигини таъкидлаб ёздилар.

«Туркия Республикаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи,—деб ёзади «Жумҳурият» газетаси,—турли тузумдаги икки давлатдир. Бу тафовут уларнинг узоқ давр мобайнида дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларида бўлишларига ҳалақит бергани йўқ».

Газеталар Халқ—республика партияси бош раиси Исмат Иненюнинг А. Н. Косигиннинг Туркияга қилган визити хусусида айтган гапларини босиб чиқардилар. «Муҳтарам совет Бош министрининг ташрифи ғоят фойдали эканлиги,—деди Халқ—республика партиясининг раҳбари,—Ҳозирнинг ўзидаёқ равшан бўлиб қолди. Ўзаро ишонч муҳити пайдо бўлганлиги менинг назаримда, энг асосий нарсадир. Бу эса, зўр муваффақиятдир.

АРАБ СОЦИАЛИСТИК ИТТИФОҚИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ҚОҲИРА, 26 декабрь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг оммавий сиёсий ташкилоти — Араб Социалистик Иттифоқи Ижроия Комитетининг мажлиси кеча Қоҳирада президент Жамол Абдил Носир раислигида очилди.

Ташкилот қайта ташкил қилингандан сўнгги бу биринчи мажлисда Ижроия Комитет ўз ишининг программасини, жумладан ижроия комитет аъзолари ўртасида вазифаларни тақсимлаш масаласини муҳокама қилади.

Совет журналистлари ватанга жўнаб кетдилар

ПЕКИН. 3 совет журналисти: «Известия» газетасининг мухбири Ю. Л. Косюков, «Комсомольская правда» газетасининг мухбири А. С. Крушинский ва ТАСС мухбири Г. К. Арслюнов бугун Пекиндан ватанга жўнаб кетдилар. Улар ХХР ташқи ишлар министрлигининг мутлақо тутуруқсиз талаби муносабати билан Хитойдан чиқиб кетдилар.

Совет журналистларини вокзалда Пекиндаги чет эл мухбирлари, шунингдек социалистик мамлакатларнинг Пекиндаги матбуот—атташелари ва бошқа дипломатик вакиллари кузатиб қолдилар. ТАСС ва «Правда»нинг Пекинда қолган мухбирлари. совет мухбирлари, совет элчихонасининг ходимлари ҳам Совет журналистларини кузатиб қўйдилар.

(ТАСС).

ҲАЁТ—ЖАСОРАТ

Яқинда Москвада оналар ва болаларни ҳимоя қилиш Жанубий Вьетнам ассоциациясининг актив аъзоси Нгуен Кхань Фионг бир неча кун меҳмон бўлиб турди. У мухбиримизга қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

... Хонанинг ўртасида бир киши ўтирибди. Унинг нақ бошига электр нурлари тўғрилаб қўйилган. Бечоранинг кўзлари ўткир нурнинг таъсирига бардош беролмасди. Қовоқлари шишиб кетган. Кейин у тўсатдан тушган кучли зарбдан оёқ остига ағдарилади, сўнгра унинг кўкраги, елкаси, оёқлари ва қўллари аралаш махсус ботинкалар билан узоқ вақтгача тепишади.

Ана шу қийноқлардан сўнг яна сўроққа ҳам олиб чиқилади. Сўроқ тугагач яна ўша қийноқ давом эттирилади.

Булар Жанубий Вьетнам зиндонларида рўй бераётган мудҳиш манзараларнинг кичик бир мисолидир, — деб ўз ҳикоясини бошлади Нгуен Кхань Фионг.

У бир оз тўхтаб сўнг давом этди.

— Мени турмада олти йил қамоқда азоблашди. Узоқ вақт давомида Жанубий Вьетнамдаги энг мудҳиш Пуло-Коидор ва Фулой турмаларида қийноқда ётдим. У ерда кўплаб ватанпарварлар кишанларга солинган. Пентагон маслаҳатчиларининг сабоғини олган Жанубий вьетнамлик жазоловчилар кишиларни азоблашнинг сира ақл бовар қилмайдиган усулларидан фойдаланадилар. Турма жаллодлари Тез ўлим — сизлар учун жуда катта бахт демакдир,—деб маҳбусларни мазаҳ қилишади.

Жаллодларнинг инсонларга қўллайдиган дўзох азоблари хазинасида яна турли-туман усуллар бор. Бунга сув томчи қийноғи (маълум бир муддат ичида киши бошига томчилаб сув томизилиб, кишини руҳан қаттиқ азоблайди); электр токи, қиздирилган омбир билан қийнаш турлари киради. Бундан бўлак маҳбусларга яна бир қийноқ қўлланилади. Маҳбуснинг қўллари офтобда қизиб ётган симёғочга боғлаб қўйилиб, унинг оғзидан ва қулоқларидан қон келгунча калтаклашади.

Маҳбусларни шунчалик ҳақорат қилишадики, уларга ачиган, сасиган овқат едиришади. Беморларга эса дори-дармон ҳам берилмайди. Камералар тиқилиб кетган, улар фақат катталар билан эмас, ҳатто ўсмирлар билан ҳам тўлиб-тошган.

Нгуен Кхань Фионг Сайгон корчалонлари «коммунистларни фош этиш кампанияси»ни қай йўсинда уюштирганликларини ҳикоя қилиб берди. Турмаларда азоб чекаётган коммунистларни партияга нисбатан бўхтонлар тўқишга, мажбур этишади, уларни партиядан воз кечтириш учун турли-туман йўллар билан қийноқларга солишади. Турма жаллодларининг ҳар қандай ҳийла-найранглари ҳам ватанпарварларнинг иродасини бука олмади. Кишанларга солинган коммунистларнинг матонати жаллодлардан устун келди, улар якдилликда, жасоратда, мақсад сари интилишда ғолиб келишди.

—Мен ватанпарварларни қатл этиш учун олиб кетишаётганда,—деб ҳикоя қилади Нгуен,—улар жаллодларга дадиллик билан «Вьетнам енгади!», «Йўқолсин агрессорлар!», «Жаллодларга ўлим!», Яшасин Хо Ши Мин!» деб хайқирганликларини бир неча марта эшитганман.

—Сиз қай йўл билан турмадан қутилдингиз?

—Бунинг воқеаси жуда узоқ,—дейди табассум билан у.—Менга бунда дўстларим—коммунистлар ёрдам беришди. Бироқ мен турмадан чиққанимдан кейин ҳам тинчимадим. Мени маҳфий равишда доимо таъқиб этишди. Улар мен алоқа қилган подпольечиларни билишга уринишарди. Курашдош дўстларим душманни доғ қолдириб мени эҳтиёт қилишди ва улар озод этилган районгача ўтказиб қўйишди...

Нгуен қамоққа олинганида қизи 11 ойлик бола эди. Қизчани бувиси тарбиялади. Бунга унча кўп вақт ўтмаган бўлса-да, шу вақтгача Нгуен қизи ва онасининг қаерларда эканлигини билмайди. У ўз эри ҳақида қайғуриб гапиради. Нгуеннинг эри Қаршилик кўрсатиш харакатининг қатнашчиси, озодлик учун мард курашчи эди. Уни Сайгон жандармлари қатл этишган.

У турмада саломатлигини йўқотди. Узоқ вақт даволанди. Унга дўстлари мурувват кўрсатишди. Ҳамма ёқда интервентлар билан жанг кетаётган бир пайтда Нгуен қўл қовуштириб ўтиришни истамасди. Ота-онаси ўлган ёки яширин ишларда банд бўлганларнинг болалари учун мактаб-интернат очилганда, унга шу педагогик коллективни бошқаришни таклиф қилишди. Чангалзорда жойлашган бу мактабга халқ қаҳрамони Нгуен Ван Чой номи берилган. Бу ерга Америка самолётлари тез-тез учиб келиб туради. Улардан ташланган бомбалар туфайли машғулотлар тўхтатиб қўйилади. Болалар китоб-дафтарларини оласолиб ертўлаларга қочиб кирадилар. Шунинг учун ўқитувчилар ва ўқувчилар кўпинча чангалзорларда машғулот учун хавфсизроқ жой қидириб юришади.

—Ҳозирги кунда Жанубий Вьетнамда мактаблар унча катта эмас. Уларда кўпи билан 50-60 ўқувчи бор,—дейди Нгуен. — Чунки бомбардимон қилинган пайтда қочиш, жойдан-жойга кўчиш осон бўлади. Мамлакатда даҳшатли уруш авж оляпти, у турмушнинг ҳамма томонида, ҳатто мактаб ҳаётида ҳам ўзининг мудҳиш изини қолдирмоқда.

Нгуен Озодлик армияси сафларида қўлига қурол олиб жанг қилаётган Жанубий Вьетнам ватанпарвар хотин-қизлари тўғрисида самимий, илиқ гапларни айтди. Мингларча хотин-қизлар фронтга кетишган. Буткул хотин-қизлардан тузилган партизан отрядлари жанговар ишларни бажаришяпти. Вьетнам халқининг қаҳрамони, партизан группасининг жасур етакчиси, юздан ортиқ жангларнинг қатнашчиси Та Тхи Киеунинг номи бутун мамлакатга ёйилган.

Бошқа бир қаҳрамон қиз—Нгуен Тхи Утни олинг. Бу жасур қиз тўғрисида афсоналар, қўшиқлар тўқилди, шеърлар ёзилди. У душманнинг 23 мустаҳкамланган постини штурм қилишда иштирок этди, бошқа жангчилар билан бирга душманнинг 200 дан ортиқ солдатини сафдан чиқарди.

Хотин-қизлар фақат қурол билан эмас, балки ўзларининг оташин сўзлари билан ғалаба йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар. Улар Америка, Жанубий Вьетнам қўғирчоқ дивизиялари, полклари, батальонлари орқасига ўтиб олиб катта ишлар қилмоқдалар, варақалар тарқатмоқдалар, Жанубий Вьетнам армияси солдатларининг хотинлари, оналари орасида бўлиб агитация ишларини олиб бормоқдалар. Халқнинг қаҳрамонлиги хақидаги ҳақиқат, Америка ҳарбийларининг йиртқичликлари ҳақидаги ҳикоялар, агрессорларга қарши курашни авж олдириш учун қилинаётган даъват душманнинг орқа томонидаги кайфиятни бўшаштиришга ёрдам бермоқда.

Нгуен Кхань Фионг суҳбат охирида шундай деди:

—Бизга осон эмас, Вьетнам тупроғи устида узоқ вақтдан буён қон тўкилмоқда. Кураш ниҳоятда машаққат билан олиб борилмоқда. Биз ўз оталаримиздан, эрларимиздан, фарзандларимиздан жудо бўляпмиз, лекин таслим бўлмаймиз. Ватанимизнинг шимолида озодлик шабадаси эсиб турибди. Жанубий Вьетнамнинг кўпчилик районларидан босқинчилар ҳайдаб чиқарилди. Биз шунга қаттиқ ишонамизки, бутун Вьетнам бирлашган, мустақилликка эришган, озодликни қўлга киритган кун яқин ва биз ана шунда ўз ўғил-қизларимизни хотиржам, эркин парвариш қила оламиз, тарбиялай оламиз. Лекин бунинг учун курашиш керак. Шунинг учун халқимиз душман билан курашмоқда. Биз шунинг учун фахрланамизки, Совет Иттифоқи ва бошқа социализм мамлакатлари, барча прогрессив инсоният бизнинг томонимизда.

В. БЕЛАЦКИЙ,
А. ТРЕСКИН.
(АПН).

ИСТАМБУЛ— ИККИ ДЕНГИЗ ШАҲРИ

Босфор бўғози... Қора денгиз ва Мармар денгизининг сувлари ана шу ерда туташади. Европа билан Осиё ҳам шу ерда учрашади, бу ерда дунёдаги энг гўзал шаҳарлардан бири Истамбул жойлашган.

Бўғоз шаҳарни икки қисмга бўлиб турибди. Шаҳарнинг асосий қисми Европа қитъасида, кичикроқ қисми Осиёда жойлашган. Бўғознинг энг тор жойи 750 метр келади. Шунинг учун ҳам Истамбул аҳолисини гоҳ у қитъада, гоҳ бу қитъада кунига бир неча бор учратиш мумкин. (Албатта, бу ўринда гап энг аввало шаҳарнинг биринчи қисмида яшаб, иккинчи қисмида ишлайдиган кишиларга тааллуқлидир). Турклар «Европага кетяпман, тушки овқатга Осиёга қайтиб келаман», деб тез-тез ҳазиллашиб ҳам қўйишади.

Ҳозир икки ярим миллион киши яшаётган шаҳар деярли икки ярим минг йиллик тарихга эгадир. Илгари Византия империясининг пойтахти бўлган даврда шаҳарнинг номи Константинополь эди. 1453 йилда Султон Маҳмуд шаҳарни 53 кун қамал қилиб, охири босиб олган ва у Оттаман империясининг пойтахти бўлиб қолган эди.

Мамлакат пойтахти 1923 йили Анқара шаҳрига кўчирилди. Бироқ, Истамбул мамлакатнинг муҳим иқтисодий ва маданий маркази бўлиб қолаверди. Карл Маркс Константинополь тўғрисида ёзар экан, уни «Шарқ ва Ғарб ўртасидаги олтин макон» деб атаган эди. Унинг бу сўзлари ҳали ҳам ўз қимматини йўқотгани йўқ. Шаҳарнинг қулай географик шароитда жойлашганлиги сабабли дунёдаги энг йирик Истамбул портининг фаолияти жуда ҳам зўрдир.

Истамбулни кўпинча осмонўпар мачитлар шаҳри деб ҳам аташади. Ажойиб миноралар билан безатилган 500 дан кўпроқ мачит шаҳарнинг ўзига хос силуэтини вужудга келтирган. Ўрта асрларда қурилган мачитлардан Сулаймон мачити (1549—1557 йиллар) яхши сақланиб қолган. Унинг гумбазлари диаметри 31 метр келади. Аҳмад 1 мармар мачити ўзининг 60 метрдан баландроқ олтита минораси билан машҳурдир. Уни Ҳаворанг мачит деб ҳам аташади.

Истамбулда музейлар ҳам кўп. Ана шулардан бири 532-537 йилларда қурилган Айё София харамидир. Бу харамнинг зали ўзига хос жуда катта гумбаздан иборатдир. У 989 йилда юз берган зилзила натижасида анча вайрон бўлган ва кейинчалик қайта қурилган эди. XV асрда қурилган Тўпқопи саройи нодир безаклар, асбоб-анжомлар ва қурол-яроғларга бойдир. XIX асргача бу ерда турк султонлари иш олиб борганлар.

Истамбулда дунёда энг катта бозорлардан бири — усти бостирилган «Қапали Чарши» бозори жойлашган. Бу машҳур бозорнинг витриналарини олтиндан, кумушдан ясалган буюмлар, нодир гиламлар, Византия бутлари, Истамбул усталари томонидан ясалган турли-туман буюмлар безаб турибди.

Истамбул фақат экзотика шаҳригина эмас, бу ерда тўқимачилик фабрикалари, озиқ-овқат, тамаки ва полиграфия саноати корхоналари ҳам бор. Мамлакатнинг кўпгина олий ўқув юртлари ҳам Истамбулда жойлашган. Истамбул университети ва бадиий академияси ана шулар жумласидандир.

Дунёнинг турли мамлакатларидан катта санъат ва афсоналар шаҳрига минглаб туристлар келиб туради. Бу ерга ўзбекистонлик туристлар ҳам бир неча марта келишган. Туркия тупроғидаги қизиқарли учрашувлар мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик ва дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш имконини бермоқда. Шу кеча-кундузда Туркия Республикасида меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Совети Раиси Алексей Николаевич Косигин бошлиқ Совет ҳукумати делегациясининг визити ҳам ана шулар жумласидандир. Бу визит, шубҳасиз, Владимир Ильич Ленин ва Камол Отатурк ўртасидаги дўстликнинг янада равнақ топишига, ҳар иккала қўшни мамлакат бир-бири билан ҳамжиҳат бўлиб яшашига имкон беради. Буни Измир шаҳри муниципалитети раиси Усмон Кибарнинг Измир ва Одесса шаҳарлари бирбирлари билан ака-ука шаҳарлар бўлиб қолиши тўғрисидаги истагида ҳам яққол кўриш мумкин.

А. АРОНОВ,
турист.

Суратда: Истамбул шаҳридаги Ҳаворанг мачит олдидаги майдон.

Фото авторники.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — География. **Ер шарининг аҳолиси** (ўзбек тилида ўқув программа).

Рус тилида: 18.00 — **Икки қизғанчиқ айиқ боласи** (болалар учун кинофильм), 18.10 — **Телевизион янгиликлар**, 18.25 — **Тошкенткабель заводига — 25 йил** (репортаж), 18.55 — **Халқ контроли амалда**, 19.25 — **Таъқиб** (бадиий фильм).

20.35 — **Эртаги кун программаси.** Ўзбек тилида: 20.40 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Жаҳон бир ҳафта ичида**, 21.15 — **Диққат, телевидение!** (телефильм), 21.35 — **Самарқанд лавҳалари** («Ёшлик» студияси), 22.05 — **Иристон ўғли** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 27/XII да **Майсаранинг иши**, 28/XII да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XII да **Сўнги нусхалар**, 28/XII да **Король Лир.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/XII да **Концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан, ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.**

«Правда» ва СССР Журналистлар союзи нашр этадиган ҳар ойда бир марта чиқадиган **ЯНГИ** публицистик журнал **«ЖУРНАЛИСТ»ГА**

Обуна қилиш давом этмоқда. Обуна жамоатчи матбуот тарқатувчилар, шунингдек алоқа ва «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимлари томонидан бемалол қабул қилинади.

Обуна баҳоси:
1 йилга — **4 сўм 80 тийин.**
6 ойга — **2 сўм 40 тийин.**
3 ойга — **1 сўм 20 тийин.**
Обуна 1967 йил 10 январгача қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР ва Тошкент шаҳар прокуратураси коллективи Тошкент шаҳар прокурори ёрдамчиси **Саъдулла АБДУЛЛАЕВНИНГ** бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34431, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва катлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ 294. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 09034